

zacions teòriques de la traducció, amanides, però, amb recomanacions d'ordre estrictament pràctic. Defensora de la traduïbilitat de la poesia, del seu vessant científic i aplicat, basteix una apologia de la recreació, de la reescriptura o del trasplantament poètic amb rima quan hi és a l'original, perquè «la rima constitueix una realitat irreductible a l'hora de fer una traducció» (p. 125); prescindir-ne significa «traïr el text i enganyar el lector» (p. 138). Exemplifica el raonament amb un parell de versions seves, al català i al castellà, de composicions de Günter Eich. Es tracta d'un dels textos més combatius i estimulants del llibre.

Com ho és, també, el de Josep Murgades, que proporciona una sèrie d'exemples d'interposició (no pas mediació) de la cultura espanyola en la recepció de la cultura universal, fet que provoca «alienació, o sigui, pèrdua de valors referencials, si no admiració, envers els forans» (p. 145). Treu a llum exemples ben diversos, de llengua, literatura, traduccions, premsa, política editorial i cinema. Així mateix, presenta alguns dis-

cursos ideològics que han maldat per fer d'antídoto contra la interposició i d'altres que, per contra, han elaborat tota mena de tesis per tal de perpetuar-la.

Com es pot deduir fàcilment pels breus comentaris de cadascun dels articles, *Fronteres entre l'universal i el particular en la literatura catalana* ens interroga sobre qüestions tan actuals com punyents, d'un interès ineludible. I fa bo el tòpic de la necessitat de conèixer el passat per a fer front al futur. Si ens n'hem de fiar, si hem d'amidar l'afany del país per incorporar la literatura universal i, concretament, si «la traducció pot considerar-se un indicador i un agent de la normalització lingüística, cultural, literària i científica d'una llengua» (p. 13), l'avenir sembla esperançador. Cal desitjar, això sí, que es giri la truita definitivament i que la literatura catalana sigui reconeguda arreu.

Montserrat Bacardí

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

MONZÓ, Esther (ed.)

Les plomes de la justícia. La traducció al català dels textos jurídics
Barcelona: Pòrtic, 2006. 232 p.

Aquesta obra recull una sèrie d'inestimables aportacions que presenten un panorama molt variat de la traducció al català en el camp del dret. Concretament, se centra en la traducció jurada al català i en el paper dels traductors jurats com a agents socials, des de la seva formació inicial fins a la professió, passant per l'habilitació. És un mosaic de contribucions que permet veure l'estat de la qüestió des dels vessants professional, acadèmic i investigador. L'obra té una primera part dedicada al marc acadèmic i jurídic, una segona part dedicada a contextos de traducció i una tercera part dedicada a recursos pràctics per a la traducció jurídica. Sens dubte, un dels mèrits de l'obra és l'amplitud de la diversitat geogràfica que es pre-

senta gràcies a la procedència d'autors del Principat, Andorra i el País Valencià.

Les contribucions de la primera part del volum presenten aspectes del marc acadèmic i jurídic en què treballen els traductors jurats. En primer lloc, Esther Monzó, després d'analitzar els agents del camp de la traducció i la interpretació jurades, detalla amb gran minuciositat què fan les universitats (UAB, UVic, UPF, UJI, UV, UA) per la formació d'aquests professionals, per la innovació (grup GITRAD i xarxa LEXTRA) i per la transferència de coneixements de traducció jurídica, i proposa que siguin aquests tres pilars (recerca, formació i transferència) la clau per lluitar contra les causes del desprestigi de la professió. Per ampliar la

qüestió de la formació, Dora Sales concreta com el desenvolupament de la competència documental en el marc de la competència traductora podria millorar la formació dels professionals i proposa la creació d'útils recursos documentals per a la traducció jurídica anglès-català. A continuació, Sever Salvador parla de l'habilitació per a la traducció i les interpretació jurades (PHTIJ) i del Registre de Traductors i Interprets Jurats (RTIJ) de la Generalitat de Catalunya. En repassa la història, l'estructura i els criteris bàsics de les proves i presenta dades estadístiques sobre la superació de les proves i els perfils dels habilitats. Per últim, Joan Bernà, notari de Barcelona, explica el treball dels fedataris públics i elabora una interessant anàlisi sobre la seguretat juridicolingüística notarial, que empara el dret a no discriminació per raó de llengua, des de la perspectiva de la traducció i els problemes que això planteja a alguns notaris que no coneixen l'idioma de forma suficient.

La segona part del volum ofereix el panorama de la traducció al català en el camp del dret. En primer lloc, Cristina Garcia ofereix una perspectiva històrica recent de la traducció juridicoadministrativa entre castellà i català i l'enorme importància de la traducció en el procés de normalització del català. A continuació, es presenten tres contribucions sobre l'estat de la qüestió de l'ús del català i la traducció a l'Administració de justícia en diferents territoris: a Catalunya (Agustí Pou), a Andorra (Assumpta Pujol i Enric Travesset) i a València (Mercè Teodoro). Són tres rigoroses contribucions molt encertades, exhaustives i recomanables, i en llegir-les juntes es pot copsar la salut de la llengua catalana en l'Administració de la justícia. Destaquem la contribució de Mercè Teodoro, per la seva bel·ligerància i franquesa. Aquesta segona part acaba amb l'experiència professional de Daniel P. Grau sobre la traducció legislativa a les Corts Valencianes.

La tercera part està dedicada a tres propostes sobre la pràctica de la traducció jurídica entre l'anglès i el català amb un valor didàctic especial, atès que són molt recomanables per a la formació de futurs traductors jurídics i jurats. Per una banda, Pilar Godayol presenta un apunt comparatiu sobre el dret de successions continental i anglosaxó, concretament sobre el testament, i demostra que la contextualització dels documents jurídics és un recurs imprescindible per a la traducció. Per altra banda, Elena Ferran ens planteja estratègies de simplificació en la traducció de documents jurídics de l'anglès al català a fi de millorar-ne la comprensió i facilitar la fase de reformulació posterior perquè se centri en la funció jurídica del document. Per acabar, Laura Santamaria presenta una sèrie de procediments específics per a la traducció de textos jurídics aplicables al format, a la sintaxi, a la terminologia i a la fraseologia.

En resum, és una obra de lectura imprescindible per a estudiants i professionals de la traducció jurídica i jurada al català. Afirmava Monzó al capítol primer que sovint la traducció no té prou autonomia i prestigi respecte d'altres sectors que en sol·liciten els serveis. Nosaltres creiem que l'aïllament dels professionals i la manca de connexions i de comunicació entre els mons de la traducció, el dret i la llengua catalana també han permès aquesta manca de reconeixement social, per la falta de reconeixement professional individual. Per això, obres com aquesta, que permeten apropar la complexa realitat del sector i donar una visió actual, realista i àmplia són necessàries perquè els implicats assolim coneixements globals que ens permetin construir una visió de la professió més sòlida i independent.

Olga Torres

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació